

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 15)
økonomi- og finansministerråd
(Offentligt)

ERU, Alm. del - bilag 26 (Løbenr. 727)

Medlemmerne af Folketingets
Europaudvalg og deres
stedfortrædere

Bilag Journalnummer Kontor

1 400.C.2-0 EU-sekr. 5. oktober
2000

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 13. oktober 2000 - dagsordenspunkt rådsmøde (økonomi- og finansministre/reftige og indre anliggender) den 17. oktober 2000 - vedlægges Økonomiministeriets notat over det punkt, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Aktuelt notat til brug for mødet i Folketingets Europaudvalg den 13. oktober 2000 vedrørende det fælles ECOFIN/RIA-rådsmøde den 17. oktober 2000

Revideret notat

Dagsordenspunkt 1: Udkast til direktiv om hvidvask af penge. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 91/308/EØF af 10. juni 1991 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge (KOM (1999) 352)).

Baggrund

Kommissionen har den 14. juli 1999 fremsat forslag til ændring af direktiv 91/308/EØF om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge (hvidvaskdirektivet). Forslaget er fremsat med henvisning til hjemlen i Traktatens artikel 47, stk. 2, jf. artikel 251, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det gældende hvidvaskdirektiv pålægger den finansielle sektor en række pligter med henblik på at få kendskab til og efterfølgende underrette politiet om transaktioner, der kan have tilknytning til hvidvask af penge. Med henblik på at lette politiets efterforskning er der i direktivet bl.a. fastsat krav om kundeidentifikation.

Set i lyset af udviklingen i kriminaliteten siden 1991 har Europa-Parlamentet i to rapporter anmodet Kommissionen om at ajourføre og udvide hvidvaskdirektivets

anvendelsesområde. Det Europæiske Råd har den 16.-17. juni 1997 godkendt en handlingsplan til bekæmpelse af organiseret kriminalitet, der bl.a. indeholder en henstilling om yderligere initiativer til bekæmpelse af hvidvask af penge.

Kommissionen har på denne baggrund fremsat forslag til et ændringsdirektiv, der bl.a. udvider hvidvaskdirektivets anvendelsesområde til at omfatte virksomheder og personer udenfor den finansielle sektor. Forslaget er udtryk for en minimumsharmonisering på området.

Europa-Parlamentet vedtog ved førstebehandlingen den 5. juli 2000 en række ændringsforslag til direktivforslaget.

På ECOFIN-rådsmødet den 17. juli 2000 fremlagde det franske formandskab udkast til rådskonklusioner vedrørende en række uafklarede spørgsmål. Blandt disse spørgsmål indgik fastlæggelse af kriminalitetsbegrebet og fastlæggelse af i hvilket omfang advokater og andre juridiske erhverv samt revisor og andre regnskabskyndige skal omfattes af hvidvaskdirektivet. Formandskabet måtte imidlertid konstatere, at det ikke var muligt at vedtage de foreliggende rådskonklusioner. Dette skyldtes især uenighed om, i hvilket omfang de nævnte rådgivergrupper skulle medtages under hvidvaskdirektivet.

På ECOFIN-Rådsmødet den 29. september 2000 fremlagde det franske formandskab et direktivforslag indeholdende et nyt kompromisforslag. På denne baggrund opnåedes politisk enighed.

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Det gældende hvidvaskdirektiv er gennemført ved lov nr. 348 af 9. juni 1993 om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge. Denne lov regulerer den finansielle sektors indberetningspligt. Herudover er der ved lov nr. 1096 af 22. december 1993 om bl.a. ændring af lov om spillekationer indsat visse bestemmelser om forebyggelse og opdagelse af hvidvask af penge i kasinoloven.

Kommissionens direktivforslag vil nødvendiggøre ændringer i den gældende hvidvaskregulering bl.a. med henblik på at regulere den kreds af virksomheder og personer uden for den finansielle sektor, som nu foreslås omfattet af en indberetningspligt.

Der vil endvidere være behov for at foretage justeringer i afgrænsningen af, hvilken kriminalitet den finansielle og den ikke-finansielle sektor skal foretage indberetning om. Ifølge hvidvaskloven skal der foretages indberetning ved mistanke om, at der hvidvaskes udbytte, der stammer fra en overtrædelse af straffeloven, men afhængig af forhandlingsresultatet kan der blive behov for at udvide indberetningspligten til også at omfatte visse alvorlige overtrædelser af særlovgivningen.

Endelig er der hverken ved lov eller bekendtgørelse fastsat bestemmelser svarende til de i bilaget til direktivforslaget optagne bestemmelser om kundeidentifikation. Kommissionen har oplyst, at bilaget er en del af direktivet og derfor forudsættes gennemført i den nationale lovgivning.

Det må forventes, at den foreslåede udvidelse af indberetningspligten til dele af den ikke-finansielle sektor vil resultere i flere indberetninger om hvidvask til Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, hvorunder det danske hvidvasksekretariat hører. Det er imidlertid ikke muligt på nuværende tidspunkt at angive, hvor mange nye indberetninger der vil blive indgivet på årsbasis. Administrative byrder forbundet med en udvidelse af kredsen af underretningspligtige skal dog sammenholdes med det øgede provenu for staten, der vil kunne opnås ved konfiskation af udbytte fra den indberettede kriminalitet.

Som Kommissionens forslag er udformet vil det have samfundsmæssige konsekvenser, idet de erhverv, der foreslås inddraget under direktivet, vil skulle udarbejde interne regler om betryggende kontrol- og

kommunikationsprocedurer samt uddannelses- og instruktionsprogrammer for medarbejderne. Endvidere skal disse regler efterleves ved i praksis bl.a. at kræve kundelegitimation og efterfølgende opbevare disse identitetsoplysninger samt dokumenter og registreringer vedrørende de foretagne transaktioner i mindst 5 år.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionens forslag er fremsat under 1. søjle, idet det fastsætter en række specifikke forpligtelser for den finansielle sektor og dele af den ikke-finansielle sektor med henblik på at bekæmpe hvidvaskning af penge. Den strafferetlige behandling af hvidvaskning af penge, som henhører under 3. søjle, omfattes derimod ikke.

Da kriminalitet udøves såvel nationalt som grænseoverskridende, er det hensigtsmæssigt, at nye tiltag med henblik på at bekæmpe hvidvask af penge indføres på grundlag af fællesskabsretlige regler. En effektiv indsats mod hvidvask af penge - herunder hvidvask af penge, der hidrører fra EU-svig - forudsætter en fælles-europæisk indsats, der både har udgangspunkt i et udvidet kriminalitetsbegreb og forpligter flere erhverv til at foretage indberetning ved mistanke om hvidvask.

Kommissionen har vedrørende udvidelsen af hvidvaskdirektivets anvendelsesområde som udgangspunkt forudsat, at de forpligtelser, der i dag påhviler den finansielle sektor, skal finde tilsvarende anvendelse på de nye erhverv. Kommissionen har ikke nærmere begrundet, hvorfor disse forpligtelser skal gælde fuldt ud for disse erhverv. Der synes heller ikke at være behov for at anvende samtlige regler pålagt den finansielle sektor for at opfylde det overordnede sigte med direktivforslaget.

Høring

Direktivforslaget blev i slutningen af september 1999 sendt i høring hos en række ministerier og organisationer. Det generelle indtryk af høringen er, at man af kriminalpræventive grunde støtter det overordnede sigte i Kommissionens forslag om dels at udvide underretningspligtens omfang til at omfatte flere kriminelle handlinger end efter det gældende direktiv dels at udvide den kreds, der skal foretage indberetning ved mistanke om hvidvask.

Dog findes udvidelsen af begrebet "kriminel handling", der afgrænser underretningspligtens omfang, for uklar. Det foreslås, at der foretages en præcisering.

Udvidelsen af direktivets anvendelsesområde til at omfatte en række nye erhverv har især givet anledning til bemærkninger fra Advokatrådet, revisorforeninger og Dansk Ejendomsmæglerforening. For samtlige af disse erhvervsgrupper gælder det, at de principielt er modstandere af at blive omfattet af hvidvaskningsdirektivet. I relation til advokat- og revisorhvervet henvises bl.a. til det særlige fortrolighedsforhold mellem erhvervets udøver og dennes klient og de beskyttelsesværdige hensyn bag denne fortrolighed, som grundlag for, at man ikke skal omfattes af direktivet. Såfremt man måtte blive omfattet af direktivet ønsker Advokatrådet, at denne erhvervsgruppes inddragelse under hvidvaskdirektivet begrænses til køb og salg af fast ejendom samt transaktioner i forbindelse med forvaltning af klientmidler. Revisorforeningerne ønsker - under hensyntagen til, at der ikke sker en forskelsbehandling for sammenlignelige rådgivningsydelser mellem erhvervene - at denne erhvervsgruppes inddragelse under hvidvaskdirektivet begrænses til lovpligtig revision.

For samtlige nye erhvervsgrupper er det mere generelt blevet fremført, at såfremt disse skal omfattes af direktivet, bør det ske på en sådan måde, at de ikke pålægges unødige administrative byrder, og at der ikke sker en uensgilt konkurrenceforvridning mellem erhvervene.

Særligt for så vidt angår spillekationer har Casinoforeningen bemærket, at man af praktiske grunde ikke kan tilslutte sig Kommissionens forslag om, hvornår der skal ske identifikation af kunderne. Man henholder sig i stedet til de gældende regler i lov om spillekationer, hvorefter der skal ske identifikation allerede ved kundens indtræden i kasinoet.

Finansrådet og Forsikring & Pension har haft bemærkninger til bilaget om legitimation ved transaktioner uden direkte kundekontakt. Organisationerne finder under henvisning til nærhedsprincippet, at dette område skal reguleres nationalt.

Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har modtaget faktisk notat af 21. september 1999 samt aktuelle notater til brug for møder i Folketingets Europaudvalg den 31. maj og 14. juli 2000 vedrørende ECOFIN-rådsmøder henholdsvis den 5. juni, den 17. juli 2000 **og den 29. september 2000.**